

PhDr. Ilja Šmíd
ministr kultury

V Praze dne 16. února 2018
Č. j.: MK 14035/2018 OPP

Vážený pane předsedo vlády,

zasílám Vám své stanovisko k dokumentu „Základní specifikace problémů současné památkové péče a otázka přípravy nového památkového zákona – úvodní dokument“, který vypracoval spolek Asociace pro ochranu a rozvoj kulturního dědictví ČR (dále jen „ASORKD“), které doplňuje moje předchozí vyjádření, které jsem Vám zaslal e-mailem.

Především znovu připomínám, že Iniciativa ASORKD není asociací v tomto slova smyslu, ale takto nazvaným spolkem, který má dle dostupných údajů 7 členů. Na poli památkové péče se ASORKD vůči Ministerstvu kultury dlouhodobě kriticky vymezuje. Před věcnou argumentací dává ASORKD zcela zjevně přednost efektním obecným sdělením, která medializuje, a osočování pracovníků památkové péče Ministerstva kultury. Kritiku ASORKD přitom lze jen stěží považovat za konstruktivní, protože pouze poukazuje na údajné chyby, převážně neobsahuje konkrétní návrhy řešení, a pokud ano, pak v obecné a prakticky neuchopitelné rovině.

V zásadě jediným konkrétním návrhem ASORKD je zřízení nového úřadu v oblasti památkové péče tak, že tímto novým správním úřadem má být současná příspěvková organizace Ministerstva kultury, a to Národní památkový ústav, aby byla zrušena tzv. „dvojkolejnost“ výkonu památkové péče (údajně spolurozhodování orgánů památkové péče a současně odborné organizace). Mimo to, že dvojkolejnost v památkové péči neexistuje, protože rozhodují pouze příslušné správní orgány, však tato myšlenka mimo jiné odporuje principům reformy státní správy, kdy by došlo ke zbytečné zátěži státu zřizováním nového správního úřadu, který by byl, protože má krajskou strukturu, podstatně nedostupnější občanům, než jak je nastaven současný systém rozhodování věcně a místě příslušných obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Tato otázka byla také předmětem odborných diskuzí již při tvorbě věcného záměru návrhu zákona, nicméně ani v rámci této odborné diskuze nebyl model státního památkového úřadu vyhodnocen jako vhodné řešení, a to rovněž s ohledem na výsledky reformy veřejné správy, determinované mimo jiné usnesením vlády č. 559 ze dne 20. července 2011 o Základním rámci pro Koncepci dokončení reformy veřejné správy. Navrhovaný systém památkového úřadu by si tak nevyžádal jen „díličí drobné změny správního řádu“, ale celou řadu zásadních kroků při formování nového systému veřejné správy, které se dotýkají subjektů (kraje, obce), jež od počátku s takovým řešením zásadně nesouhlasily.

U návrhu zákona o ochraně památkového fondu se podařilo dosáhnout největší míry společenského konsensu od roku 1989, když našel podporu u (na rozdíl od ASORKD) skutečně významných odborných subjektů jako například: Česká Uměleckohistorická společnost, Národní památkový ústav, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Zástupce veřejné ochránčyně práv a dalších. K tomu lze dodat, že rozporuplnost textu dokládá např. ta skutečnost, že ohledně problematiky nové právní úpravy památkové péče ASORKD v úvodu svého textu tvrdí, že stávající právní norma je zcela dostačující a tvorba nového zákona o ochraně památkového fondu je nadbytečná, v dalším pokračování textu však již paradoxně vypočítává zásadní a koncepční problémy současné památkové péče.

Návrh zákona přináší celou řadu velmi důležitých změn a nových mechanismů péče o kulturní dědictví. Významná změna spočívá v možnosti kompenzovat náklady vzniklé v souvislosti s omezením vlastnických práv vlastníkům nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkových rezervacích a památkových zónách a v zavedení účinných nástrojů, které umožní reagovat na neplnění povinností vlastníka kulturní památky nebo vlastníka nemovitosti, nacházející se v památkovém území, uložením opatření k nápravě, což je dnes v mnoha případech nemožné. Další významná změna se týká povahy současného Ústředního seznamu kulturních památek České republiky jako informačního systému veřejné správy a jeho provázání na základní registry, především na registr územní identifikace, adres a nemovitostí a další informační systémy jako je katastr nemovitostí, což umožní jednak přesnou identifikaci kulturní památky a jednak bude poskytovat úplné informace o památkové ochraně a jejím rozsahu. Zákon rovněž upravuje i problematiku památek s mezinárodním statutem, čímž účinněji reaguje na závazky z mezinárodních úmluv, jimiž je ČR vázána. Oblast provádění archeologických výzkumů také představuje komplexní ucelenou úpravu provázanou navíc na stavební zákon.

Návrh zákona byl projednáván s veřejností již od přípravy věcného záměru, tedy již od roku 2011, v odborném týmu složeném ze zástupců odborné veřejnosti a veřejné správy, kde byly jednotlivé teze diskutovány a hledala se věcně správná a přijatelná řešení. V konečné fázi přípravy paragrafovaného znění byl v rámci separátních jednání návrh zákona projednáván zejména s Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem životního prostředí, Generálním ředitelstvím cel, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Úřadem pro ochranu osobních údajů, krajskými úřady, Národním památkovým ústavem, Archeologickým ústavem, se zástupcem Veřejné ochránčyně práv, Českou komorou architektů, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě, s Uměleckohistorickou společností a se zástupci dalších subjektů. Návrh zákona byl také předmětem veřejného slyšení v Senátu a samostatně projednáván v Poslanecké sněmovně.

ASORKD se ve svém textu dopouští zcela nepodložených osobních osočení pracovníků Ministerstva kultury v oblasti památkové péče. K tomu lze např. uvést, že až po nástupu aktuálního ředitele Památkové inspekce se podařilo zvrátit trend, kdy byla Památková inspekce každoročně ve Zprávách veřejného ochránce práv pro Poslaneckou sněmovnu kritizována za nečinnost. Tato kritika již neznívá, ač byla do nástupu aktuálního vedení Památkové inspekce ze strany Veřejného ochránce práv pravidelná. I toto prosté srovnání ze Zpráv veřejného ochránce práv, na jejichž podobě se Ministerstvo kultury nepodílí, dává odpověď na to, nakolik se tvrzení ASORKD zakládá na relevantních faktech. Stejně věcně nepodložené je i jeho tvrzení o neochotě Ministerstva kultury k prohlašování věcí za kulturní památky, když bez jakéhokoliv důkazu uvádí, že Ministerstvo kultury si myslí, že památek už je dost. Zcela bezprecedentní je rovněž osočování náměstkyně člena vlády, která z podstaty své funkce není již od roku 2015 zodpovědná za památkovou péči ani za přípravu nového památkového zákona a žádné pracovní nedostatky ji nikdy nebyly vytknuty.

ASORKD ve svém textu upozorňuje na novelu stavebního zákona, která výrazně oslabuje památkovou péči zejména v památkově chráněných územích. V této souvislosti není zjevné, proč ASORKD po celou dobu projednávání kritizované novely stavebního zákona tuto záležitost nijak neprezentoval, nebyl nijak aktivní, neupozorňoval na tyto souvislosti, přičemž ačkoliv je garantem stavebního zákona Ministerstvo pro místní rozvoj, je kritizováno Ministerstvo kultury, které se však proti podobě této novely, jejíž pro památkovou péči problematické rysy do ní byly zakomponovány až v Poslanecké sněmovně, ohradilo.

Způsob argumentace ASORKD dokládá i jeho osočování Ministerstva kultury ohledně problematiky posuzování vlivů na životní prostředí. Ministerstvo kultury se v reakci na toto nepochopitelné osočení musí dotázat, zda opravdu mohl ASORKD přehlédnout, že právě na základě zásadní připomínky Ministerstva kultury byl změněn zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve kterém se s účinností od 1. 10. 2017 konečně podařilo nahradit nemístně zužující pojem „kulturní památka“ pojmem „kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů“ a tím po dlouhé době narovnat situaci, kterou ASORKD popisuje jako neřešenou.

Konečně ASORKD předkládá Ministerstvu kultury návrhy, které nespádají do jeho kompetence, jako je například změna zákona o státní službě a změna systému veřejné a státní správy. K tomu se můj úřad pochopitelně nemůže vyjadřovat.

S pozdravem

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned to the right of the text 'S pozdravem'.

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
Předseda vlády České republiky
Praha

